

DANSK ALMEN PRAKSIS 2015:

levedygtig og i krise

■ YNSE KLAZES DE BOER • Speciallæge i almen medicin og lægefaglig konsulent i Dansk Selskab for Almen Medicin

Almen praksis i Danmark er ombejlet som aldrig før. I det sidste sundhedsudspil fra regeringen skrives eks: Borgernes egen læge – den praktiserende læge – skal styrkes, så der bliver den samme høje kvalitet i hele landet. Så umiddelbart ser det ud som det går rigtig godt. Virkeligheden er desværre mere komplekst.

Konflikt med myndigheder

De sidste to år har været en turbulent tid for dansk almen praksis. Der har været et udtalt politisk/administrativt ønske om få større indsigt og større mulighed for styring af almen praksis. Det kom klart til udtryk ved kontraktforhandlinger i 2012 som blev resultatløse og førte til at modparten opsagde kontrakten med almen praksis. Samme dag dette skete præsenterede regeringen et lovforslag, som gav regionerne større planlægnings- og styringsbeføjelser. Endvidere skulle alle data i kvalitetsdatabasen (DAMD) sendes videre til Statens Serum Institut og skulle bruges til planlægning og kontrol.

Meget i dette forslag var uspiselig for de praktiserende læger. Som reaktion deponerede langt de fleste praktiserende læger (97 procent) deres ydernummer i vores organisation. Repræsentantskabet fik mandat til at aflevere disse ydernumre, hvis det endelige resultat af loven var utilfredsstillende. Der var stor aktivitet fra organisationen og individuelle praktiserende læger: kontakt til politikere, indlæg på sociale medier og aviser og et stort demonstrationsmøde hvor langt de fleste praktiserende læger og vores personale deltog.

Lovforslaget blev modereret en del. Da det kom til en endelig vurdering (29-06-2013), fandt et lille flertal i repræsentantskabet (25 mod 24) at man skulle vælge at arbejde under loven, og indgå nye forhandlinger med regionerne. Dette resulterede i en ny aftale som blev vedtaget ved en uafstemning blandt PLO medlemmer med et moderat flertal.

Den daværende formand var trådt tilbage efter repræsentantskabets beslutning, og også blandt medlemmer var der mange der var uenig i beslutningen. Det har betydet at der er kommet meget mere fokus på og engagement i det fagpolitiske arbejde. Mange der ikke tidligere var fagpolitisk aktive begyndte at deltage i det fagpolitiske

debat. Det er blevet mere levende end længe. Der har side været nyvalg til repræsentantskabet og mange der var kritisk i forhold til beslutningen i 2013 blev valgt ind.

Datagate

Det foromtalte lovforslag betød der kom fokus på vores kvalitetsdatabase (DAMD). I nogle år var alle diagnoser, samt en mængde andre oplysninger, via Datafangst programmet fra det enkelte lægesystem blevet indsamlet til den nationale database (DAMD). Databasens primære formål var understøttelse af kvalitetsudvikling i almen praksis, og sekundær bidrage til forskning. Nu skulle disse data bruges til andre formål.

Dette rejste spørgsmål om data var egnet til deling og med hvem. Omfanget af dataindsamlingen var overraskende for mange, og der blev sat spørgsmålstegn ved lovligheden af dette. Efter en længere udredning konkluderede myndighederne at dataindsamling kun var tilladt for diabetes, KOL, hjertesvigt og depression. Dette var lidt overraskende da myndigheder i alle år havde været orienteret. Aktuelt er vi i den sære situation at databasen er erklæret ulovlig og skal slettes, mens Rigsarkivet fastholder et krav om at en kopi skal bevares.

Hvad er det bedste ved almen praksis i Danmark i dag?

Der er et stort medlemsengagement. Konflikten har rettet opmærksomhed mod hvad der er almen praksis kernen. Der er gennemført et visionsproces, hvor medlemmerne er forsøgt inddraget maksimalt. Resultat af denne proces vil være kendt ved Nordisk Kongres.

Der er stor efterspørgsel efter almen medicin til at løse patientnære sundhedsopgaver.

Hvilke er de største problemer?

Som i andre lande er det svært at få læger til mere ydre og mere social belastede områder. Der er en stor antal læger der forventes at gå på pension de kommende år, og der er for få der vil tage over. Konflikten har påvirket søgning til uddannelsesstillinger negativt, der er en del ubesatte stillinger. Der er intern uenighed blandt de praktise-

ILLUSTRATIONSFOTO: COLOURBOX

rende læger om hvordan vi skal samarbejde med myndighederne, og om hvordan vi sikrer de bedst mulige vilkår for almen praksis. Den kommende centralisering af hospitaler, og kortere indlæggelser vil betyde stigende arbejdsmængde for almen praksis. Kan dette rummes inden for de nuværende økonomiske og mandsskabsmæssige rammer?

Hvordan ser fremtiden ud for almen praksis?

Den danske satiriker Storm P skrev: der er svært at spå, især om fremtiden. Udsagnet er meget aktuelt for dansk almen medicin. Fremtiden er lys hvis vi intern kan blive enige og hvis det lykkes at indgå tilfredsstillende aftaler om arbejdsopgaver og økonomi. Hvis ikke dette lykkes må nye konflikter forudses, og så ved ingen hvordan dette ender.

DSAM, det danske almen medicinske selskab, kan dog glæde sig over at der aldrig før har været så mange kommende speciallæger, der er medlem. Endvidere er der etableret almen medicinske studentorganisationer i alle universitetsbyer med lægevidenskabelige fakulteter. Der er heldigvis fortsat mange der tror på en god fremtid for dansk almen medicin.

■ YNSE.BOER@DADLNET.DK